

OHJE

Piraattipuolueen piiriyhdistyksille

Piraattipuolueen piiriyhdistysten toiminta vuoden 2012 kunnallisvaalien ehdokasasettelussa ja kampanjoinnissa

Sisällys

1. Vaalien aikataulu
2. Vastuu vaaleihin liittyvistä järjestelyistä
3. Ehdokasasettelu
4. Henkilön sopivuus ehdokkaaksi
5. Vaaliohjelmat
6. Vaaliliitot
7. Kampanjoinnin järjestäminen
8. Vaaliasiamiehet ja ehdokashakemusten jättäminen
9. Vaalilautakunnat ja -toimikunnat
10. Kunnalliset luottamustehtävät
11. Lisätietoja ja vaaleihin liittyvät asiakirjat

1. Vaalien aikataulu

Suomessa (Ahvenanmaata lukuunottamatta) pidettävien seuraavien kunnallisvaalien aikataulu:

- varsinainen vaalipäivä: sunnuntai 28.10.2012
- ennakkoäänestys: 17.-23.10.2012
- ehdokashakemukset on jätettävä viimeistään: tiistaina 18.9.2012 ennen klo 16:ta (tällöin viimeistään henkilön kotipaikkakunnan on oltava se kunta, jossa hän haluaa olla ehdokkaana)
- ehdokasasettelu vahvistetaan ja ehdokasnumerot annetaan: torstaina 27.9.2012.

Ehdokashakemusten on ehdottomasti oltava perillä kunnan keskusvaalilautakunnassa 18.9. klo 16 mennessä. Asiakirjoja ei voi toimittaa myöhässä. Jos asiakirjat eivät ole ajoissa perillä, puolue ei voi osallistua vaaleihin kyseisessä kunnassa. Ks. lisää tämän ohjeen kohdasta 8.

Joissakin pienissä kunnissa voi tulla tilanne, että ehdokkaita on korkeintaan sama määrä kuin kunnanvaltuuston jäseniä. Tällöin vaaleja ei järjestetä, vaan kunnan keskusvaalilautakunta julistaa kaikki ehdokkaat valituiksi 28.10. pidettävässä kokouksessa.

2. Vastuu vaaleihin liittyvistä järjestelyistä

Piraattipuolueen sääntöjen mukaan piiriyhdistyksen tehtävänä on asettaa toiminta-alueellaan puolueen ehdokkaat kunnallisvaaleissa ja vastata puolueen kunnallisvaalikampanjasta. Piiriyhdistys siis päättää itsenäisesti ehdokasasettelusta, mahdollisesta paikallisesta vaaliohjelmasta, vaaliliitoista ja muista sellaisista kysymyksistä kaikkien piirin alueeseen kuuluvien kuntien osalta. Puoluehallituksella ei ole päätäntävaltaa näissä asioissa. Puoluehallituksella on kuitenkin yleinen vastuu esimerkiksi puolue- ja vaalirahoitussäännösten ja muutenkin lakien noudattamisesta puolueessa myös kunnallisvaalien suhteen.

3. Ehdokasasettelu

Puoluehallitus suositaa seuraavaa menettelyä kunnallisvaalien ehdokasasettelussa Piraattipuolueessa. Suositus perustuu piiriyhdistysten mallisääntöihin. Jos piiriyhdistyksen säännöt poikkeavat mallisäännöistä, piirin on itse huolehdittava, että se noudattaa omien sääntöjensä mukaista käytäntöä.

- Piiriyhdistys pitää kesäkuun loppuun mennessä yhdistyksen kokouksen ehdokkaiden asettamista varten. Kokous voi olla myös piirin normaali kevät- tai vuosikokous.
- Ehdokkaaksi kunnallisvaaleissa voidaan asettaa vain sellainen henkilö, joka on Piraattipuolue r.p:n tai sen jäsenenä olevan yhdistyksen jäsen (eli piiriyhdistyksen tai Piraattinuorten jäsen), ja jota on esitetty ehdokkaaksi viimeistään kolme viikkoa ennen ehdokkaiden asettamisesta päättävää kokousta.
- Ennen kokouksen koollekutsumista piiriyhdistyksen jäsenille on ilmoitettava mihin päivään mennessä ehdokkaaksi haluavien tulee täyttää ehdokasilmoittautuminen osoitteessa <http://piraait.fi>. Ilmoittautumisen takarajan on oltava ennen kuin kokouksen koollekutsumisesta päätetään. Piiriyhdistyksen jäsenille on samalla ilmoitettava, että kaikkia ehdokasilmoittautumisen täyttäneitä tullaan esittämään ehdokkaiksi. **Puoluehallitus ottaa yhteyttä piireihin takarajan ja tiedottamistapojen sopimiseksi.**
- Ehdokkaiksi ilmoittautuneilta on erikseen sähköpostitse tai muuten kirjallisesti varmistettava halukkuus ehdokkuuteen ennen kuin kokous kutsutaan koolle.
- Henkilöiden ehdokkaaksi esittämisen osalta on suositeltavaa menetellä niin, että joku piirihallituksen jäsenistä allekirjoittaa omakätisesti (malisäännöissä oleva vaatimus) listan henkilöistä, joita esitetään ehdokkaiksi. Listalla ovat tässä vaiheessa kaikkien ehdokkaaksi pyrkineiden nimet.
- Kokouskutsuun on liitettävä edellämainitulla tavalla laadittu lista henkilöistä, joita esitetään ehdokkaiksi piirin alueeseen kuuluvissa kunnissa. Luettelo on jaoteltava kunnittain.
- Päätös ehdokasasettelusta tehdään piirin kokouksessa kunkin kunnan osalta erikseen. Saman henkilön voi asettaa ehdolle vain yhdessä kunnassa. Ehdokkaan itsensä on oltava etukäteen selvillä siitä, mikä hänen kotipaikkakuntansa tulee olemaan 18.9.
- Kaikkia esitettyjä ehdokkaita ei tarvitse hyväksyä ehdokkaiksi, vaikka ehdokaslista ei tulisikaan täyteen. Kokouksessa voidaan päättää, että kyisessä kokouksessa valitaan vain tietty määrä ehdokkaita. Määrä voi olla pienempi kuin esitettyjen ehdokkaiden määrä. Tällöin ehdokkaista äänestetään sääntöjen mukaisesti henkilövaalina (mallisäännöissä 12 §).
- Piiriyhdistys pitää elo-syyskuun vaihteessa (ehdottomasti viimeistään 16.9.) toisen kokouksen, jossa hyväksytään lisää ehdokkaita. Tämänkin kokouksen suhteen menetellään edellä kerrotulla tavalla. Kokouksia voi tarvittaessa pitää kesän aikana useampiakin.

Kunnassa asetettavien ehdokkaiden enimmäismäärä on 1,5 kertaa kunnanvaltuuston paikkamäärä. Paikkamäärät löytyvät osoitteesta: <http://vaalit.fi/14167.htm>.

On huomioitava, että kunnissa, joissa astuu kuntaliitos voimaan 1.1.2013, kunnallisvaalit pidetään uuden kuntajaon mukaisesti. Ks. oikeusministeriön muistio kuntajaon muutoksista ja vuoden 2012 kunnallisvaaleista (sisältää luettelon vuodenvaihteessa tapahtuvista kuntaliitoksista): http://vaalit.fi/uploads/px7n3m6_1.pdf.

On huomioitava, että kunnallisvaaleissa ehdokkaana voi olla myös henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, mikäli hänellä on kotipaikka Suomessa. Vaalikelpoisuuteen kunnallisvaaleissa liittyy myös tiettyjä rajoituksia. Esimerkiksi eräät valtion ja kunnan virkamiehet eivät ole vaalikelpoisia. Lisätietoja löytyy Kuntaliiton sivuilta: <http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2012/Sivut/y8-80-2012-vaalikelpoisuus-valtuustoon.aspx>.

4. Henkilön sopivuus ehdokkaaksi

Eduskuntavaaleista saadun kokemuksen perusteella on suositeltavaa, että piiriyhdistyksen hallitus tiedustelee jokaiselta ehdokkaaksi pyrkivältä, onko hänet tuomittu tai onko häntä epäilty rikoksista tai onko hän muuten toiminut sellaisella tavalla, että hänen ehdokkuutensa voisi vahingoittaa puolueen mainetta. (Rikostuomio tai -epäily ei vaikuta ehdokkuuteen kielteisesti, jos se liittyy rikoksiin, joita voi Piraattipuolueen arvomaailma ja tavoitteet huomioonottaen pitää anteeksiannettavina tai puolustettavina.) Nämä tiedustelut on tehtävä luottamuksellisesti ja piirihallituksen jäsenillä on niiden suhteen vaitiolovelvollisuus.

Piiriyhdistyksen on yleisemminkin arvioitava ehdokkaaksi pyrkivien sopivuutta Piraattipuolueen ehdokkaiksi. Ei ole suositeltavaa hyväksyä sellaisia ehdokkaita, joiden on syytä epäillä voivan aiheuttaa toiminnallaan vahinkoa puolueen maineelle. Piirihallituksen on suositeltavaa tavata jokainen ehdokkaaksi pyrkivä henkilökohtaisesti ennen kuin ehdokkuus vahvistetaan.

5. Vaaliohjelmat

Piraattipuolueella on valtakunnallinen kunnallisvaaliohjelma:
http://arkisto.piraattipuolue.fi/asiakirjat/vaaliohjelma_kuntavaalit_2012.pdf

Piiriyhdistykset voivat hyväksyä koko piiriä koskevia, osaa alueen kunnista yhteisesti koskevia ja kuntakohtaisia vaaliohjelmia. Tietyn kunnan ehdokkaat eivät voi keskenään hyväksyä kuntakohtaisia tai tiettyjä kuntia yhteisesti koskevaa vaaliohjelmaa. Päätöksen vaaliohjelman hyväksymisestä tekee aina piiriyhdistys, koska piiriyhdistys vastaa kunnallisvaaleista kaikissa alueensa kunnissa. Suositeltavaa on, että paikallisista vaaliohjelmista tehdään päätös piiriyhdistyksen kokouksessa. Kiireellisissä tapauksissa päätöksen voi kuitenkin tehdä myös piirin hallitus.

Piiri- tai kuntakohtainen vaaliohjelma ei saa sisältää puolueohjelman eikä valtakunnallisen vaaliohjelman kanssa ristiriitaisia tavoitteita. Ohjelma voi kuitenkin sisältää paikallisesti tärkeitä tavoitteita, jotka eivät sisälly puolueohjelmaan eivätkä valtakunnalliseen vaaliohjelmaan.

6. Vaaliliitot

Puoluehallitus hyväksyi 21.5. pidetyssä kokouksessa seuraavan suosituksen vaaliliitoista kunnallisvaaleissa:

Puoluehallitus suosittaa, että vaaliliittoa ei solmita eduskunnan ulkopuolisten puolueiden kanssa, eikä virallista vaaliyhteistyötä tehdä puolerekisteriin kuulumattomien poliittisten ryhmien kanssa. Muutoinkin vaaliliittoa solmittaessa on käytettävä erityistä harkintaa ja otettava huomioon, että vaaliliitto yhdellä paikkakunnalla voi vaikuttaa kielteisesti puolueen menestykseen muilla paikkakunnilla.

Mikäli piiriyhdistyksessä harkitaan vaaliliittojen solmimista, asiasta on hyvissä ajoin ilmoitettava puoluehallitukselle. Piiriyhdistys tekee lopullisen päätöksen vaaliliitoista alueeseensa kuuluvissa kunnissa. Päätös on tehtävä yhdistyksen kokouksessa, eli piirihallituksen päätös ei riitä.

Monissa kunnissa toimii kunnanvaltuustossa puolueiden ulkopuolisia ryhmittymiä, jotka yleensä ovat vaaleissa ehdolla valitsijamiesyhdistysten yhteislistoina. Puolue ei voi lain mukaan muodostaa vaaliliittoa valitsijamiesyhdistysten yhteislistan kanssa.

7. Kampanjoinnin järjestäminen

Piiriyhdistyksellä on vastuu vaalikampanjoinnin järjestämisestä alueensa kunnissa. Tähän sisältyy kampanjointi kaduilla, mahdollinen vaalimökin ylläpito, vaalipaneeleihin ja -tilaisuuksiin osallistuminen ja muu paikallinen kampanjointi ja näkyvyys.

Piiriyhdistyksen on erityisesti huolehdittava:

- että jokaisesta ehdokkaasta on saatavissa hyvissä ajoin (ehdottomasti elokuun loppuun mennessä, mutta mieluiten jo aiemmin verkkosivuja varten) painokelpoinen ja vaalijulisteeseen sopiva kuva
- että jokaisesta ehdokkaasta on saatavissa hyvissä ajoin (ehdottomasti elokuun loppuun mennessä) henkilötiedot ja vapaaamuotoinen ehdokasesittely vaalisivustoa varten
- että jokainen ehdokas vastaa valtakunnallisesti ja alueellisesti tärkeimpiin vaalikoneisiin.

Piiriyhdistyksen on suositeltavaa järjestää ehdokkaita varten kuvaustilaisuuksia mahdollisuuksien mukaan. Puoluehallitus ei toimita vaalijulisteita sellaiseen kuntaan, jonka ehdokkaista ei ole asianmukaisia valokuvia. Ehdokkaan velvollisuutta toimittaa sopiva valokuva ja ehdokasesittely sekä vastata tärkeimpiin vaalikoneisiin on erityisesti tähdennettävä kaikille ehdokkaille hyvissä ajoin.

Piiriyhdistyksen on suositeltavaa kerätä ehdokasmaksua. Ehdokasmaksujen kerääminen on hyväksytty puoluekokouksen päätöksellä joulukuussa 2011. Ehdokasmaksuilla pyritään kattamaan osa välttämättömistä kaikkia kunnan ehdokkaita hyödyttävistä kustannuksista, kuten vaalijulisteista. Ehdokasmaksu on mitoitettava siten, että kuka tahansa pystyy maksamaan sen. Ehdokasmaksun suuruus voi olla esimerkiksi 20 euroa. Ehdokasmaksut maksetaan lähtökohtaisesti Piraattipuolueen tilille (tarkemmat maksuohjeet ilmoitetaan myöhemmin).

Puoluehallitus huolehtii seuraavien materiaalien rahoituksesta ja toimittamisesta pyynnöstä kaikkiin kuntiin, joissa on puolueen ehdokkaita:

- vaalijulisteet ja niiden mahdolliset taustalevyt
- puolueen yleisiä esitteitä ja muuta vastaavaa tiedotusmateriaalia
- puolueen kannatus tuotteita.
- Puoluehallitus huolehtii siitä, että kaikkien ehdokkaiden käytössä ovat seuraavat verkkopalvelut:
- ehdokkaan henkilökohtainen etunimi.sukunimi@piraattipuolue.fi -sähköpostiosoite (voi olla myös uudelleenohjausosoite)
- puolueen verkkosivuilla oleva vaaliosio, jossa on kustakin ehdokkaasta kuva, perustiedot ja vapaaamuotoinen ehdokasesittely.

8. Vaaliasiamiehet ja ehdokashakemusten jättäminen

Piiriyhdistyksen on toimitettava seuraavat asiakirjat kunkin sellaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle, johon piiriyhdistys on päättänyt asettaa ehdokkaita:

- ilmoitus puolueen jäseniä kunnassa edustavasta yhdistyksestä
- ilmoitus puolueen vaaliasiamiehestä ja varamiehestä sekä vaaliasiamiehelle annettu valtakirja.

Piiriyhdistys on puolueen jäseniä kunnassa edustava yhdistys.

Piiriyhdistyksen hallitus nimittää vaaliasiamiehen ja tämän varamiehen kutakin sellaista kuntaa varten, johon piiriyhdistys on päättänyt asettaa ehdokkaita. Sama henkilö voi toimia useammankin kuin yhden kunnan vaaliasiamiehenä tai varamiehenä.

Piiriyhdistyksen nimenkirjoittajia koskevat ajantasaiset tiedot on ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle ennen edellämainittujen asiakirjojen jättämistä.

Ilmoitukset puolueen jäseniä kunnassa edustavasta yhdistyksestä sekä vaaliasiamiehestä ja varamiehestä on suositeltavaa toimittaa kunkin kunnan keskusvaalilautakunnalle viimeistään perjantaina 7.9. Tällöin asiamiehille lähetetään tiedot ehdokashakemusten vastaanottojärjestelyistä jo 10.9. Muussa tapauksessa ehdokashakemusten vastaanottojärjestelyistä on otettava itse selvää. Ilmoitukset on joka tapauksessa toimitettava viimeistään 18.9. klo 16 mennessä ehdokashakemuksen jättämisen yhteydessä.

Vaaliasiamiehen tai tarvittaessa hänen varamiehensä vastuulla on toimittaa 18.9. klo 16 mennessä kunnan keskusvaalilautakuntaan seuraavat asiakirjat:

- puolueen ehdokashakemus
- ehdotus puolueen ehdokaslistaksi
- puolueen ehdokkaan suostumus ja vakuutus (kunkin ehdokkaan osalta)
- mahdollinen ilmoitus puolueiden vaaliliitosta
- ilmoitus puolueen jäseniä kunnassa edustavasta yhdistyksestä sekä ilmoitus puolueen vaaliasiamiehestä ja varamiehestä sekä vaaliasiamiehelle annettu valtakirja, ellei niitä ole toimitettu aiemmin.

Suosittelavaa on viedä asiakirjat henkilökohtaisesti. Mikäli asiakirjat joudutaan käytännön syistä lähettämään postitse, on niistä ennen lähettämistä otettava kopiot ja myöhemmin puhelimitse varmistettava, että asiakirjat ovat saapuneet perille.

Asiakirjojen on ehdottomasti oltava perillä kunnan keskusvaalilautakunnassa 18.9. klo 16 mennessä. Asiakirjoja ei voi toimittaa myöhässä. Jos asiakirjat eivät ole ajoissa perillä, puolue ei voi osallistua vaaleihin kyseisessä kunnassa.

Asiakirjat ovat ladattavissa oikeusministeriön sivuilta: <http://vaalit.fi/22387.htm>

9. Vaalilautakunna ja -toimikunnat

Piraattipuolueella ei ole kiintiöitä vaalilautakuntiin ja -toimikuntiin kunnallisvaaleissa, koska Piraattipuolue ei asettanut ehdokkaita edellisissä kunnallisvaaleissa.

10. Kunnalliset luottamustehtävät

Valtuustopaikkoja saavat puolueet saavat myös kiintiön kunnan lautakuntiin sekä lautamieskiintiön alueen käräjäoikeuteen. Suositeltavaa on tarjota näitä paikkoja ensisijaisesti sellaisille hyvin menestyneille ehdokkaille, jotka eivät kuitenkaan päässeet valtuustoon. Paikkoja voi tarjota myös muille Piraattipuolueen aktiiveille. Lautakuntien jäsenten ja käräjäoikeuden lautamiesten kotipaikkakunnan on oltava kyseinen kunta. Käräjäoikeuden lautamiesten on oltava 25–62-vuotiaita.

11. Lisätietoja ja vaaleihin liittyvät asiakirjat

Lisätietoja, selvennyksiä ja tarkennuksia ehdokasasetteluun ja vaaleihin liittyen antaa:

Ahto Apajalahti
Varapuheenjohtaja
Piraattipuolue r.p.
ahto.apajalahti@piraattipuolue.fi
p. 045 310 2342

Piraattipuolueen valtakunnallinen kunnallisvaaliohjelma:
http://arkisto.piraattipuolue.fi/asiakirjat/vaaliohjelma_kuntavaalit_2012.pdf

Piraattipuolueen ehdokasilmoittautuminen: <http://piraattit.fi>

Viralliset ehdokasasettelulomakkeet: <http://vaalit.fi/22387.htm>

Piiriyhdistyksen mallisäännöt: <https://wiki.piraattipuolue.fi/images/b/b7/Mallis%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t-piiriyhdistys.pdf>

Lisätietoja kunnallisvaaleista ja kunnanvaltuustojen paikkamäärät: <http://vaalit.fi/14167.htm>

Lisätietoja kunnallishallinnon toiminnasta ja tehtävistä:
<http://www.kunnat.net/fi/kunnat/toiminta/Sivut/default.aspx>

Kuntaliiton yleiskirje vaalikelpoisuudesta kunnanvaltuustoon:
<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2012/Sivut/y8-80-2012-vaalikelpoisuus-valtuustoon.aspx>

Oikeusministerön muistio kuntajaon muutoksista ja vuoden 2012 kunnallisvaaleista (sisältää luettelon vuodenvaihteessa tapahtuvista kuntaliitoksista): http://vaalit.fi/uploads/px7n3m6_1.pdf

Kunnallisvaalien yksityiskohtainen aikataulu: <http://vaalit.fi/uploads/rvjdj8cborun7d.pdf>

Kunnanvaltuustojen paikkamäärät: <http://vaalit.fi/14167.htm>